

נוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

גליון מס' 86 | מאי 2012 | מחיר 30 ש"ח

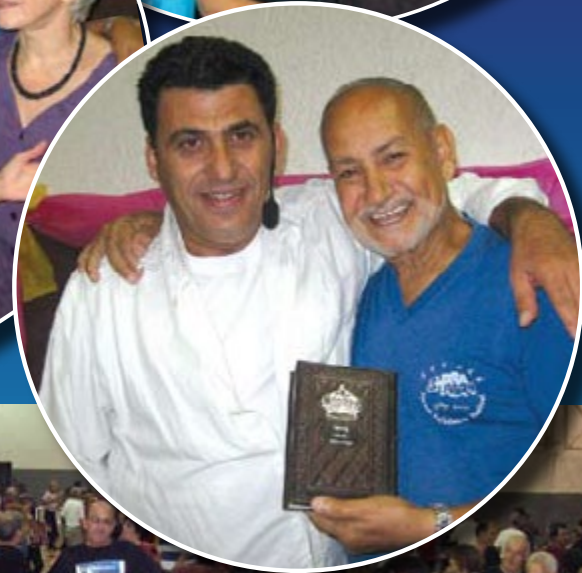
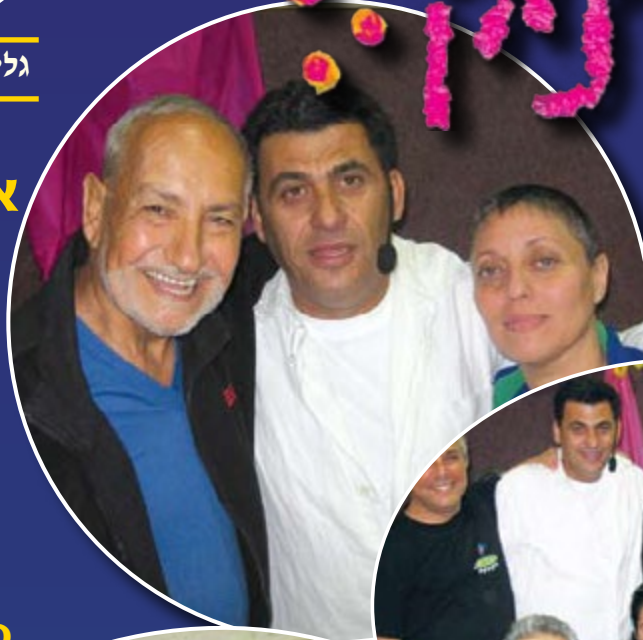
אדום 12 עיתיק

אדום עתיק בירושלים

בהדרכת
אבנר נעים

חגגנו 12
שנה לחוג

ממשיכים להיפגש
כל יום שני הראשון בחודש

קוראים יקרים,

בני לוי כותב לנו על "הדרך לאיתקה" - מופע אוטוביוגרפי של **סתיו מישר**, המתאר את חלומותיה של בחורה צעירה ואת מאבקה להגשמתם. את המחויבות העצומה לאמנות וגם את החלום ושיברו אל מול מציאות לא קלה בארה"ב. סתיו מופיעה בצילומי ריקודים רבים של "רוקדים", ולמעשה "נולדה" לתוך ריקודי העם והאמנות שהשפיעו רבות על עיצוב דמותה.

כנראה שלכך הרצון אין גבולות. **שולי דויזוב** מוכיחה זאת על רחבת הריקודים. בהתמדה ואהבה אין קץ לריקודי עם ולמדריך שלה, **דודו ברזילי**, היא מוכיחה שהבלתי אפשרי - אפשרי גם אפשרי. ניתן לו לאדם לרקוד בין כולם, בעזרת חוש השמיעה בלבד, גם כשהעיניים לא רואות דבר... על שולי ואהבתה לריקודים בכתבתה של **מאיה גבע**.

נאוה פרץ, מנהלת בייס יתלי"י - אדם ועולמוי בגבע בנימין כותבת על ריקודי העם בבית ספרה ועל מחויבותם הרבה של התלמידים לפעילות זו בבית ספרם.

ד"ר דן רונן כותב לנו על "אדום עתיק" בירושלים - יום הולדת 12 שנים לחוג לריקודים "בטעם של פעם" - החוג הוותיק של **אבנר נעים**, המתקיים בכל יום שני הראשון בכל חודש. כדאי לקרוא, להציץ בתמונות, ובעיקר לבוא ולחוות את החוויה דרך הרגליים.

מאיה כותבת לנו גם על **שלמה ממון**, מנהלו האמנותי של פסטיבל כרמיאל, האיש שברזומה שלו אינספור ריקודים מוצלחים ואהובים, האיש שלהקות מחול רבות בארץ ובעולם ורקודות כוריאוגרפיות שלו, שרקד על אינספור במות, שהשתתף במספר באירוויזיונים ועוד, ועוד...

ריקוד החודש - "הומייה שלי" ריקודה של **נורית מלמד**, בחורה צעירה שהחלה לחבר ריקודים לפני מספר שנים וכבר יש לה ריקודים הנרקדים ברחבי הארץ והעולם. הנה יש לנו במה למחברים צעירים!

תיהנו!

רות גודמן, דני עוזיאל, וירון מישר - עורכים

ירון מישר

רות גודמן

דני עוזיאל

■ המערכת:

"רוקדים", רח' משה דיין 35/96, ת"א 67320

טל' 03-5620447

פקס: 03-5613651

נייד: 052-5620447

דוא"ל: rokdim@rokdim.co.il

אתר רוקדים באינטרנט:

<http://www.rokdim.co.il>

■ מו"ל:

"רוקדים", בשיתוף המכון לריקודי-עם

(IDI), ארה"ב, יו"ר - **בוב לוין**

■ עורכים: רות גודמן, ירון מישר, דני עוזיאל

■ חברי מערכת: הוני גולדפיין, מלכה טישלר,

בני לוי, רות שנברג

■ עריכה גרפית: **אנה קדרי**

■ פילמים, לוחות ודפוס:

הדפוס החדש, ראשון לציון

רוקדים

מגזין לריקודי עם ומחול

NIRKODA

ארגון המדריכים והיוצרים לריקודי עם
IFD Organization of
Instructors & Choreographers

גליון מס' 86 | מאי 2012 | מחיר 30 ש"ח

3	קצת אחרת בני לוי
6	רוקדת באפילה מאיה גבע
9	תל"י* - אדם ועולמו נאוה פרץ
11	12 שנים להרקדות "אדום עתיק" בירושלים ד"ר דן רונן
13	וגם ההורה היא עם ה"היי" מאיה גבע
16	ריקוד החודש: הומייה שלי נורית מלמד

המודעות באחריות המפרסמים

סתיו מישר במופע "הדרך לאיתקה"

בני לוי

קצת אחרת

הוא אף שובבי משהו, ובלי שום ספק משלבת דרמה והומור בקטעי הקישור שלה. אלו האחרונים הם לרוב דפים מתוך יומנה שכתבה לאורך השנים שבילתה עד עתה בניו יורק. ואיך כל זה קשור לריקודי-עם? בדי אן איי. אין קשר חזק מזה. סתיו היא הבת של מיודענו **ירון מישר**. מה שהתחיל בתור פרסום בתפוצה אלקטרונית של רוקדים, והיה אמור להיות אך רשימה קצרה ואולי ראיון אלקטרוני, אינטרנטי, ומקסימום טלפוני, הפך להיות קצת מעבר. והאמת היא שנאלצתי לשכתב את כל החומר כאן מחדש; ירון התעקש שאבוא לצפות במופע. בתור מי שבילה בניו יורק רוב שנים, ולמוד אמנויות הבמה וגם צפייה תדירה בהן, הרווחתי חוויה מאד מהנה באותו אחר-צהריים של יום שישי ישראלי, שלוהה במזג-אוויר הכי נאה שרק אפשר היה לבקש.

טרם התחלת המופע, ירון הסתובב בין הבאים וחילק שלומות וחיוכים לכולם. האולם אינו גדול והישיבה נינוחה משהו סביב שולחנות. הבר מאחור, ומלצרים מציעים שירות לשולחן. הקהל שגדש את האולם היה מגוון בטווח הגילאים; אם כי ברובו היה צעיר, נלהב, וניכר עליו היה שהוא מקידמת החברה הבליינית העכשווית. לאורך כל המופע, סתיו קצרה המון מחיאות כפיים אוהבות, קריאות ושריקות אהדה.

במופע, תוך תיאור אירועי ארבע השנים האחרונות שקרו לה בניו יורק, משלבת סתיו את ביצועיה לשירי מחזות-זמר ידועים כמו "קח אותי או עזוב אותי"; מתוך רנט, "סופר-בוי, והנערה הבלתי-נראית", מתוך כמעט נורמלי המועלה בימים אלו בתיאטרון הבימה, ועוד

סתיו מישר, 24, כישרון שאוהב להופיע מעל במות במשחק, שירה, תנועה, דקלום, קריאה, ודיבור. לא בכדי אני כותב כל תחום בפני עצמו. צריך לצפות בה על הבמה כדי לראות איך סתיו מפרידה בדיוקנות מקצועית בין כל אחד מאלו. על הבמה, כל הבעה שלה היא הדרמה תיאטרלית של המסר. זהו תענוג צרוף. היא בוגרת בית הספר התיכון הישראלי למקצועות הבמה ידוע-השם "תלמה ילין", ובוגרת "האקדמיה האמריקאית למחזות-זמר ודרמה" - AMDA - היוקרתי בניו יורק. אין ספק שלימודיה הפכו אותה מבעלת כישרים וכישרונות למקצוענית בהחלט. כולנו מכירים הרבה אמנים שאוהבים את הבמה. כאן ראיתי כישרון חד שאוהב את הבמה, והבמה מיד מחזירה לה אהבה, והמון.

עשירה בחוויות וחולקת אותן, עולה סתיו על במה תל-אביבית בתיאטרון תמו-נע. התיאטרון, שסיסמתו היא "בית ליוצרים וקהל", מארח את המופע של סתיו, "בדרך לאיתקה". סתיו כתבה וביימה הצגת יחיד, או הצגה עצמית, אם תרצו.

בהדרך למופע, מצטטת סתיו את שירתו של **קונסטנטינוס קוואפיס** (1863-1933), "הדרך לאיתקה". על-שם אותה שירה נתנה סתיו את הכותרת למופע שלה. נראה שלסתיו היה קל להזדהות עם תוכן השיר המדבר על מסע-חיים עמוס-חוויות בדרך אל היעד ואל ההגשמה העצמית. השיר מציע שורות מלאות עוצמה ותובנות משמעותיות בהחלט. אחד הדברים המשדרגים את החוויה בצפייה ואת איכות המופע של סתיו, היא הדיקציה וההיגוי הלשוני של סתיו בעברית ובאנגלית. סתיו ברורה ורהוטה. מבטאה האנגלי

על איזו מציאות אבא מדבר?

אבא הוא הפולניה במשפחה; הוא דואג ודואג, ולפעמים גם יתר על המידה. שיגרת החיים בניו יורק היא לפעמים לא קלה, והוא לא סתם דאגן; אבל כשזה מגיע אלי, קורה שהוא דואג קצת הרבה מידי.

אפרופו, במהלך המופע סתיו מדברת על רגעים קשים ומיאישים שהיו לה בניו יורק. סתיו חולקת את תחושת הניכור והבדידות שבהחלט קיימת לישראל בניו יורק. מניסיון שלי, כמה שמרגישים שם נוח ובבית, אני שמח לומר שאין כמו הבית - ישראל. בנוסף, מזכירה סתיו גם את תלותה ברשויות ההגירה של ארה"ב. ההתנהלות מולם היא מייגעת ומיאישה. אכן, רשויות ההגירה בארה"ב עוד לא השכילו להפריד את ישראל ממדינות המזרח-התיכון התומכות בטורו, ועוד יותר כך אחרי אירועי ה-11 בספטמבר. נראה שהידידות בין ישראל לארה"ב נעצרת בדלתות רשויות ההגירה שלהם. שני אלמנטים אלו בהחלט תורמים לתחושת האי-נוחות בשהייה שם.

סתיו מישור במופע "הדרך לאיתקה"

סתיו מופיעה בפסטיבל ה"פרינג" באדינבורג

הדרך לאיתקה
 סתיו מישור, שירה, ליאור רונן - פסנתר

איתקה העניקה לך מסע יפה. אלמלא היא לא היית כלל יוצא לדרך. יותר מזה היא לא תוכל לתת.

יום שישי 30.3
14:30
תיאטרון תמונע
רח' שונצינו 8
תל אביב

נבחרים וטובים. ניהול מוסיקלי וליווי על פסנתר נתן הצעיר והמוכשר, **ליאור רונן**. קטעי הקישור, כאמור, הם נקודות-ציון בדרכה לכיבוש הבמות בניו יורק. לאחר שהמריאה בשאיפותיה ובדרכה הלימודית והמקצועית בארה"ב, סתיו מספרת גם על רגעים פחות קלים.

היא נעימה לשיחה ומחויכת, והחלפתי איתה ראיון קצר: **ירון, אביך, כתב לך מעל דפי המרשתת את המלים הבאות:**

"ילדה שלי/ אבא 18/02/12
 אני קורא את מה שכתבת לקראת המופע והדמעות נקוות בעיני...
 יודע על קצה המזלג את המחויבות העצומה שלך להגשמת חלומותייך. תמיד אמרתי שאת תכנסי עם הראש בקיר כדי להגשים את מה שאת רוצה והקיר הוא זה שישבר ולא את...
 מסתבר שהמציאות יותר קשה מהחלום, אבל את ממשיכה ומוצאת את אושרך בדברים קצת שונים אבל בעיקר "בולעת את העולם" וכל שהוא מציע לאלה שכל כך רוצים להצליח.
 את עושה כל כך הרבה דברים ובעיקר מתמודדת בכוחות עצמך ב"ג'ונגל" הניו יורקי. לנו, ההורים לא נותר אלא ללוותך מרחוק, עם הרבה דפיקות לב והרבה אמונה שאת יודעת מה את עושה ושתמצאי את אושרך. אוהבים אותך המון!"

סתיו מישור, 24, כישרון שאוהב להופיע מעל במות במשחק, שירה, תנועה, דקלום, קריאה ודיבור

להזמנת כרטיסים: 03-5611211
www.tmu-na.org.il

כרוז המופע "הדרך לאיתקה":

סתיו בהצגה "בנות לוט" בפסטיבל פריג'יד בניו יורק

סתיו וארי ג'ייקובסון במופע ישראלמריקה בסיטי ווינירי

באו לי מריקודי-עם, וכל מה שבא לידי ביטוי אחר-כך על במה - אלו דברים שנצפו ונספגו אל תוכי בטבעיות.

בסוף המופע, עלה ירון על הבמה פורס נוצות של טווס, ובצדק, ואוחז בזר פרחים ענק. הוא לא הגיש לה את הזר לפני שציין במיקרופון שהזר מוגש לה גם בשם דני עוזיאל, דבר שמאד שימח את סתיו לשמוע. ירון ריגש את סתיו במילות ברכה ואהבה.

אחרי שלושה שבועות קצרים בישראל בהם מופע-יחיד שלה, בר-מצווה במזל-טוב לאחיה היקר - חג-פסח שכולו משפחה, ואביב ישראלי, סתיו חוזרת אל הבמות של ניו יורק. שיהיה לה תמיד המשך טוב ומוצלח.

בתור מי ששב משם, מניו יורק, אחרי הרבה שנים מאד טובות ודשנות שם תודה לאל, אולי גם סתיו תשוב לכאן בשלב מסוים, לחוות את גובה השמיים הבלתי מוגבל כאן בישראל, ואת מרחב העשייה האפשרי והמשמעותי כאן.

כשהיא תשוב, אנחנו ניהנה מכישרון שיעשה משהו מאד טוב ומחמיא לתרבות בישראל. ✨

ולעניינינו,

איך זה נשמע לך כשאומרים עלייך, 'זו סתיו, הבת של ירון מישר'?

לכך אני כבר מורגלת עוד מגיל צעיר. תמיד הייתי מתלווה לאבא בהרקדות, ואנשים מזהים אותי גם מההקלטות של הווידאו להדרכת ריקודי-עם של "רוקדים".

ירון בשבילנו זה אכן ריקודי-עם. איך את היום בהרקדות?

מטבע העיסוקים שלי בשנים האחרונות יש לי הרבה פחות זמן לרקוד, אם בכלל. אני אוהבת לרקוד מידי פעם, אבל קשה לי לומר שזה בתדירות קבועה או במקום קבוע.

האם לדעתך הקשר שלך דרך הבית לריקודי-עם סייע

לך בדרכך, או היה איזשהו גורם בפיתוח המשיכה שלך אל במות והופעות?

ודאי. אני באה מבית מאד אמנותי. אבא שלי בריקודי-עם, ואמא שלי, מירי קרימולובסקי, מבקרת תיאטרון ומחול. הייתי צופה בהצגות מגיל מאד צעיר מחד, ומאידיך, הולכת להרקדות מגיל אפס. קואורדינציה וחוש-קצב בהחלט

"יודע על קצה המזלג את המחויבות העצומה שלך להגשמת חלומותייך. תמיד אמרתי שאת תכנסי עם הראש בקיר כדי להגשים את מה שאת רוצה והקיר הוא זה שישבר ולא את..."

סתיו מופיעה עם תיאטרון ידיש בניו-יורק

רוקדת באפילה

מאיה גבע

לפני כמה שנים קראתי בפורום ריקודי העם של תפוז אודות חוויה שכתב ירון מישר. הוא כתב שהגיע להרקדה של דודו ברזילי שהתקיימה דאז באולם גולדה בחולון. ירון לא היה מבאי המקום הקבועים, ובריקודי הזוגות חיפש בחורה לרקוד עימה. הוא ראה בחורה נחמדת בשנות העשרים שלה והציע לה לרקוד. הם רקדו, ובאמצע אמרה לו "אתה יודע שאני עיוורת". ירון היה מופתע מאוד. הוא המשיך לרקוד איתה וחווה ערב לא רגיל וריקודים בעיניים אחרות.

מפעם לפעם שמעתי על אותה "עיוורת שרוקדת" אצל **דודו ברזילי**, כמה היא מיוחדת ומקסימה ואיך כלל לא רואים שהיא לא רואה. הסתקרנתי מאוד וחשבתי לעצמי "איך זה בחורה עיוורת מסתדרת בהרקדה רגילה לחלוטין, איך מקבלים אותה הרוקדים האחרים, ובכלל, מדוע אינה הולכת להרקדות המיוחדות לעיוורים?"

יותר מדי שאלות היו לי אז הלכתי לחפש אותה, את שולי. הבחורה שכל כך הרבה שמעתי עליה.

כך הגעתי להרקדה של **דודו ברזילי** בבית דני, עלייתי על הטריבוונה למעלה וחיפשתי בעיני הרואות את דמותה. חיפשתי וחיפשתי ולא מצאתי, אף אחד שם לא היה חמוש במשקפי שמש או ליד מקל או משהו רומז. ידיד שלי אמר שהיא לובשת שמלה או חצאית ורוקדת באחיזת ידיים. אז חיפשתי שוב, אבל אחיזת ידיים יש בריקודי העם הרגילים (עדיין פה ושם...) אז איפה היא? זה הרי כמו לחפש מחט בערימת שחת. בסוף ראיתיה.

אכן נתנה יד לחברתה **גיטל** ורקדה עימה בחן כה רב, באמצע המעגל, בהתלהבות, שעה הארוך מונף עם כל סיבוב, צפיתי בה. ידענות הריקוד ניכרה בה וגם ביטחון עצמי רב. היא לא מפספסת שום צעד, הנפת רגל או שהייה מחיאת כף ורקיעה, "צל עץ תמר" ו"במקום פרידה" היא שרה את השירים תוך כדי ריקוד. רואים עליה שהיא נהנית. היא בת עשרים ותשע, רווקה ונראית צעירה לגילה, בחורה דתית עם חצאית, מטופחת מכף רגל ועד ראש, איפור והרבה חיוך.

אין כמו משפחה

אחר כך אנחנו מפטטות והיא מספרת לי על עולמה. היא נולדה בריאה ורואה כמו כולם, ילדה עם הרבה מרץ, שאפתנית בת זקונים במשפחתה. מגיל שבע הלכה לרקוד עם אחיותיה בהרקדה של ניצחי פולת, שם ראתה מדי פעם בחור צעיר בשם דודו ברזילי. לפעמים הלכה להרקדה של מישאל, היא מאוד אהבה ואוהבת לרקוד.

בגיל שלוש עשרה נפגע אצלה עצב הראייה, ראייתה נסגרה בהדרגה עד לעיוורון מוחלט תוך חצי שנה. שולי לא רואה כלום. חושך גמור. לפעמים צללים וגוונים של צבעים, כמו שאנחנו רואים שאנו עוצמים עיניים לרגע. אני מביטה בה ישר לתוך עיניה החומות הגדולות היפות. היא משירה אלי מבט ואומרת שמכיוון שנולדה רואה קל לה להביט בפניי וזה נראה כאילו היא ממש רואה אותי. עיניה משוחות באיפור סגול מדויק ושווה. אני לא מתאפקת ושואלת אותה "מי איפר אותך"? והיא עונה "אני". שולי עצמאית לחלוטין, מתלבשת, מתאפרת, מנקה, עובדת, חיים רגילים כמו של כולנו. אבל זה לא היה קל.

בגיל שלוש עשרה, לעבור מהפך מאדם רואה לאדם עיוור תליתי זה קשה. "עולמי חרב עלי", היא מספרת. "חשבתי שמעכשיו עם העיוורון לא אהיה מסוגלת לכולם. לא בית ספר, לא חברים, לא ריקודים. הרופאים אמרו שאולי יש ניתוח שיכול להציל את עיניי, ואני ילדה בת שלוש עשרה. נתפסתי בתקווה הזו. עברתי המון בדיקות שניסו לעצור את הדרדרות עצב הראייה אך לשוא".

רוקדת עם דודו ברזילי

שוב", היא מספרת. "לא מצאתי מרקיד שיכול לקבל אותי כמו שאני". אחת החברות הציעה לשולי ללכת להרקדת עיוורים בחולון. שולי הלכה והתחברה עם מישהי שרקדה עימה זוגות. קראו לה **חנה שליט**. "חנה התפלאה שאני יודעת לרקוד, אז סיפרתי לה שרקדתי בעבר כשעוד ראיתי בגיל קטן; ואז היא הציעה לי לבוא להרקדה של דודו ברזילי בחולון". הן הלכו יחדיו. שולי הזכירה לדודו שרקדה איתו באותה הרקדה כשהיתה קטנה ושאלה אם יהיה מוכן לקבלה כרוקדת מן המניין. הוא נענה בשמחה.

דודו ברזילי

שולי דוידוב

למה דווקא דודו ברזילי ולא כל הרקדה רגילה אחרת?

חיך מאיר את פניה והיא משיבה לי, "דודו אדם מקסים ומלא סבלנות. כשהוא מלמד, הוא לא סופר בקול רם אלא אומר את הצעדים כדי שגם שולי הרוקדת העיוורת שלו תקלוט ותבין. בזכותו חזרתי לרקוד, והוא הדליק לי את האור בחיי ובשבילי הוא כמו אח".

לפעמים היא מגיעה לפני ההרקדה, ואם דודו שם הוא מלמד אותה ריקודים חדשים שאינה יודעת. מפעם לפעם דודו רוקד איתה ריקודי זוגות בהרקדה ודואג תמיד שיהיה לה איך לחזור לביתה. "כשדודו עבר לבית דני בימי א' מעט חששתי, כי זה אולם גדול יותר ואיני מכירה איש. דודו אמר שיהיה בסדר ואסתדר ואכן כך קרה. הכרתי את טובה גיטל ואיבון שאיתן אני רוקדת".

מבחינתו של דודו ברזילי שולי רואה ורוקדת רגיל כמו כולם: "שולי תמיד מגיעה מוקדם. בחזרות שלי לקראת ההרקדה אני מלמד ורוקד איתה וכך שנינו יוצאים נשכרים. כשמגיעים מרקידים אחרים ללמד, זה קשה לה, היא לא רגילה לסגנון הלימוד ויושבת בצד".

אתה חושב שהרקדות רגילות מתאימות לעיוורים או שעדיף וקל יהיה לעיוורים להסתדר בהרקדות עיוורים?

דודו: "אם אדם אחד עיוור מגיע להרקדה רגילה, יודע את הריקודים ואוחז יד למישהו אז אין בעיה. אבל אם ישנה קבוצה של עיוורים, יהיה להם קשה כי כל אחד מהם יזדקק לאדם שיעזור לו במעגל". "אבל לגבי שולי", הוא אומר לי, "שולי היא ליגה אחרת. קולטת מבינה. אנשים אחרים, רואים, נעזרים בה".

נוה מדבר

ושולי באמת ליגה אחרת. היא רוקדת את כל הריקודים, דבקה רמות, דרך שיר איטיים ומהירים כאחד. לפתע באמצע הראיון היא אוחזת בזרועי ומבקשת שנירקוד את הריקוד המושמע, "נווה מדבר" הריקוד האהוב עליה, ומסתבר שזה ריקוד שאהוב גם עלי, אז אנו קמות. "רק תתני לי יד שמאל לכיוון קו מעגל ואני אסתדר". אנחנו במעגל. כמה אנרגיה יש בה! היא רוקדת משוחררת לגמרי מכל הלב והנשמה, קופצת במרכז, שום טעות בצעדים, אחר כך אנו הולכות ואני

אמרו לה שבינתיים עד שימצאו פיתרון תלמד כתב ברייל ותלך עם מקל אך היא לא רצתה. היא עדיין קיוותה. שולי האמינה ומאמינה שהעיוורון שלה זמני, ושבורא עולם ישיב לה את מאורות עיניה. שולי ומשפחתה המסורתית התחזקו בדת לאחר העיוורון. המצב לא היה קל לשני הצדדים, אבל הם לא עזבו אותה והיו שם בשבילה כל העת, לחפש פתרונות לעצור את העיוורון, לרוץ לבתי חולים, לתמוך, לגונן ולהוביל אותה יד ביד לכל מקום.

אחר כך למדה ברייל, ובעזרת מורה שיקומית, למדה איך להשתמש במקל ומה לעשות בבית בצורה בטוחה. "בניגוד לעיוורים אחרים", היא מספרת, "לי היה קל כי כבר ראיתי בעבר, בין אם זה לבשל, להתאפר ולהתלבש. חזרתי לאותו בית ספר בו למדתי ותמכו בי לאורך כל הדרך. למדתי בשיטת הקלטה ושמיעה. כך הייתי משננת את החומר ועוברת את הבחינות".

שולי סיימה את התיכון עם בגרות מלאה עם ממוצע ציונים של 95, ולאחר מכן הלכה למכינה קדם-אקדמית לעיוורים באוניברסיטה העברית בירושלים.

"מגיל צעיר חלמתי להיות עורכת דין", היא מספרת לי. זההירו אותי שזה קשה אבל אני אוהבת לנסות. מקסימום חוזרים אחורה ולומדים משהו אחר". שולי החליטה ללמוד משפטים, התאמצה והצליחה. היא נעזרה בסטודנטים שקראו לה את החומר והקליטה אותם, אחר כך ישבה שעות להקשיב. בבחינות היתה מכתיבה לבוחנת שש שבע דפי פוליו. לאחר שסיימה את התואר הראשון בהצטיינות, החליטה להמשיך לתואר שני במשפטים באוניברסיטת בר אילן. היום היא עובדת כעורכת דין במשרד עורכי דין בכיר.

חוזרת לרקוד

בשל העיוורון הפסיקה שולי לרקוד. "כשהתעוררתי, הרגשתי שקושרים לי את הרגלים, שאיני יכולה לרקוד

את לא מפחדת להתנגש במישהו או לספוג מכה?

היא צוחקת ואומרת לי, "את יודעת, לפעמים בהרקדה אני נתקלת במישהו, אז אני אומרת: 'סליחה, לא ראיתי, באמת מצטערת.' וזה מקל על המבוכה שלהם."

שולי צוחקת על העיוורון שלה, ומספרת לי על אנקדוטה משעשעת בהרקדה. יום אחד פנתה אליה אישה בהרקדה, התיישבה לידה ואמרה לה: "את רוקדת מאוד יפה ואני לא ידעתי שאינך רואה. אנו רוקדות יחד בהרקדה זו כבר שלוש שנים ואני כל הזמן מעתיקה ממך!" שולי צוחקת ואומרת לי שהאישה לא האמינה שהיא עיוורת, אלא רק כאשר חברתה אמרה לה "תסתכלי, היא נותנת יד לאישה שלפניה..."

שולי היא טיפוס כובש. אני לא יודעת אם זה בגלל הישירות שלה, החופשיות שבה היא יוצרת קשר עם אנשים, החמימות שהיא מקרינה, החיוך, הנשיות, הלאק, השיער הפזור, או העפעפיים הסגולות; אבל אין ספק שכולם לידה מחייכים.

אולי זה בזכות האמונה שלה שהמצב הזה תקופתי וזמני. שולי מאמינה ויודעת שבורא עולם נותן לאדם מגבלה רק כאשר הוא יודע שיוכל להתמודד איתה.

ואני חשבתי לעצמי שרק אנשים כמוה שלא מוותרים לעצמם ושואפים גבוה, הם יוכלו לראות למרחוק ולרקוד על כל הרחבות שהעולם יציע להם.

רוקדת כמו כולם

מזהירה אותה מפני מדרגה והיא ספק אומרת ספק קובעת "אני רואה שאת מפחדת, אל תדאגי אני בסדר..." ואני שוב חושבת שהיא בכלל לא עיוורת ואולי בשביל לראות לא צריך עיניים אלא רגש.

**מבחינתו של דודו ברזילי שולי רואה ורוקדת רגיל כמו כולם:
 "שולי תמיד מגיעה מוקדם, בחזרות שלי לקראת ההרקדה אני מלמד
 ורוקד איתה וכך שנינו יוצאים נשכרים."**

נאוה פרץ*

תל"י* - אדם ועולמו

בית ספר רוקד

צוות ההוראה מתחבר לתחום. יש לנו בבית הספר מורה למחול בשם **אודליה קניזו**, אשר בדרך חווייתית מלמדת את התלמידים את הריקודים הוותיקים והטובים. בדרך זו, הילדים נחשפים לשירה העברית ושירי ארץ ישראל. קיימות בביה"ס שתי להקות מחול: להקה צעירה ולהקה בוגרת. אנו נוהגים לקיים מפגשי ראש חודש, לקראת חגים, וציון ימים מיוחדים בלוח העברי. בכל מפגש, המורה למחול יוצרת ריקוד כיתתי שכל הילדים רוקדים, הלהקות רוקדות, ובסיום המפגש נערכת הרקדה עם שירי ארץ ישראל. קיימת אינטראקציה בין בית הספר לקהילת היישוב אדם אשר בגבע בנימין. יש השתתפות פעילה של להקות המחול של ביה"ס בטקסים שמנהל היישוב, ימי זיכרון ואירועים נוספים.

אודליה המורה למחול היא בעלת תואר ראשון ותעודת הוראה במסלול לתנועה במחול במכללת אורות ישראל. אודליה מספרת: "בשנותיי בבית הספר היסודי רקדתי ריקודי עם. הריקודים היו בעיקר ריקודי מעגלים ושורות. הריקודים היו לצלילי שירי ארץ ישראל, כגון 'לא אהבתי די', 'ושאבתם מים', 'לאורך הטיילת' ועוד. כיום, כמורה בתחום, ברצוני לשחזר את אותם הריקודים שלמדנו בעבר, מכיוון שאני רואה חשיבות גדולה לאחידות אותה הרגשתי בשנים שרקדתי בכל הרקדה. תחושת ה'ביחד' המורגשת ברוב עוצמה בכיכר ספרא ביום העצמאות היא נר לרגלי בהוראה."

אחד הדברים הזכורים לי לטובה משנות לימודיי כתלמידה הוא שעורי ריקודי העם והמחול, שהיו חלק משעות הרוחב והאורך בבית הספר באותה תקופה. באמצעות שירי הריקודים נחשפתי לשירה הישראלית, ומאז ועד היום אני עוסקת בין היתר גם בתחום ריקודי העם.

ידוע כי השפה העברית (הכתובה והמדוברת) התדרדרה עם השנים. סלנג נכנס לתרבות הדיבור כמו גם לשירה - המילים בוטות ושטחיות, ובכך ניכרת פגיעה ישירה בשפה. בדורנו היום, ניכר כי ישנם שירים שמבחינה לשונית רדודים. השפה שהילדים חשופים אליה כבר אינה תקינה כפי שהייתה.

ידוע כי עם הקמתה של המדינה היוו ריקודי העם נדבך רציני בביסוסה של תרבות נעלה. אותה תרבות כללה שירים מתקופת העלייה, ועליהם יצרו ריקודים בתנועת העבודה, חומה ומגדל ושמירה.

התרבות כללה בין היתר שימור של ריקודי העם אשר רקדו בתפוצות. דרך תרבות זו יצרו את הקשר בין יוצאי העמים השונים והתרבויות השונות בארץ. למעשה, תרבות ריקודי העם יצרה אווירה חברתית נעימה וטובה. דרך השירים של הריקודים למדו את השפה העברית התקינה. שירי הריקודים התבססו על העברית המקראית ושירי היהודים בגולה, כאשר תרבות הלשון בשירה היתה עילית, תקינה ונכונה.

הדור המתפתח כיום מתמודד עם הקושי לבטא נכון את העברית התקינה; ולכן, אנו מאמינים כי שילוב שיעורי מחול בשיעורי עברית יסייע להחזיר את תקינות השפה העברית לדובריה.

יתר על כן, ידוע כי פעילות פיזית מעודדת ומפתחת חשיבה. שילוב של פעילות פיזית כגון ריקוד תוך היחשפות לתרבות השירה העברית תקדם את הישגי התלמידים ברבדים השונים.

לשמחתי, מסלול חיי הוביל אותי לנהל את בית ספר תל"י - אדם ועולמו. אחד הדברים הראשונים שעשיתי היה להכניס את שיעורי ריקודי העם למערכת בית הספר.

* נאוה פרץ היא מנהלת בית הספר 'תל"י - אדם ועולמו', ביישוב אדם בגבע בנימין.

* תל"י - 'תגבור לימודי יהדות'. בית הספר חרט על דגלו את העמקת המסורת והתרבות היהודית. בית הספר מכיל כיתות בשכבות א' עד ח'.

הדור המתפתח
כיום מתמודד
עם הקושי לבטא
נכון את העברית
התקינה; ולכן,
אנו מאמינים
כי שילוב שיעורי
מחול בשיעורי
עברית יסייע
להחזיר את
תקינות השפה
העברית לדובריה.

הרקדת חגי תשרי

ט"ו בשבט

להקת צעירים בריקוד לט"ו בשבט

הרקדה בנושא חורף

הרקדה ליום המשפחה

"דוגמאות לריקודים שנלמדים בבית ספרנו הם: ניגון עתיק, הורה חדרה, לא אהבתי די, צדיק כתמר, הורה מדורה, דבקה לאדמה, בלדה למעיין, בפונדק קטן, והורה אור". אחת לשבוע מתקיימת בבית הספר "הפסקה פעילה" המנוהלת ע"י אודליה, שמרקידה את התלמידים בשירי ריקודי העם שנלמדו בשיעורים. התלמידים והמורים רוקדים יחדיו, וניכר כי יש בכך תרומה לאווירה מיוחדת בבית הספר - לאיחוד ולחיזוק הקשר בין המורים לתלמידים. כיום, עקב שינויים במערכת החינוך, ריקודי העם אינם חלק ממקצועות הליבה בבתי הספר; אולם לאור הנתונים העולים כאן, אני מאמינה שצריך למצוא דרכים לשלב תחום זה כחלק מתוכנית הליבה בבתי הספר.

"לצערי" היא מוסיפה, "השירים עליהם חוברו הריקודים ההם, אינם מושמעים היום והם זרים לילדינו. שירים ששמעתי אז בביתי ובהרקדות אינם קיימים עוד. כיום, תרבות האינדיבידואל היא השולטת. דבר זה בא לידי ביטוי באופי הריקודים: אין אחיזת ידיים, והשירים הם ברובם רשימות-ההשמעה של גל"צ ורשת ג'. המצב חמור ביותר, כיוון שמרקידים רבים שותפים להרס של תחום זה." "מטרתי בבית הספר היא לנסות ולהחזיר עטרה ליושנה: לצד השירים העכשוויים, להשמיע וללמד ריקודים מהרפרטואר הקלאסי. התלמידים יודעים מי חיבר את הריקודים ונחשפים לרקע ממנו באו אותם מחברי ריקודים."

ד"ר דן רונן

12 שנים להרקדות "אדום עתיק" בירושלים

העם שנוצרו בעבר; אי אפשר להבין מה קורה בריקודים עם, מבלי להכיר את העבר, שהוא ריקודי העם הישנים, כפי שנאמר: "מי שישן אין לו גם חדש לא יהיה לו", "מי שאין לו ישן ממה יחדש?", "מי שטעם יין ישן לא ימהר לבקש יין חדש". יש לזכור כי כל הריקודים הישנים היו פעם חדשים והטובים שביניהם נשארו.

ריקודי העם החדשים הם לא רק תוצאה של הדרישה לגירוים ולריקודים חדשים כל הזמן; לא רק תוצאה של התמסחרות של התחום, ולא רק ביטוי לשינויים הרבים החלים בחברה הישראלית. אנחנו משתנים כל הזמן, הריקודים משתנים, אבל יסודותיהם נשארו ב"ריקודים של פעם"; ריקודים שנוצרו בימי אמונה וחזון על "עם

ביום ב' 7.11.2011, חגגנו בירושלים 12 שנים להרקדת "אדום עתיק" (הריקודים עם הטעם של פעם), אותה יזם ומוביל חברנו אבנר נעים. **ד"ר דן רונן** ברך בשם הרוקדים:

ברכה כנה היא מצווה, ריקוד וניגון - הם מצוות; "היה תמיד בשמחה" - היא מצוות המצוות, החסידים ואנו הרוקדים מאמינים - "על ידי השמחה נצא מכל הצרות". הערב, יש סיבה למסיבה ורקע לשמחה - והמסובב הם הריקודים היפים.

הערב אנו מציינים 12 שנים ל"התחלה", בתודה למי שהיה ראשון להוביל הרקדות המכוננות: "אדום עתיק", "ריקודים של פעם", "נוסטלגיה" - והוא **אבנר נעים** שהחל בפעילותו הברוכה בהשראתה של **ברכה דודאי** ז"ל תיזכר לטוב. הזכות עומדות להם לכל הימים ותודתנו רבה.

לאבנר נעים תרומה ייחודית לריקודים עם, לא רק בקולו הנעים, אלא גם בעשייתו הברוכה "כי תנעם". תרומתו בהצלחתו לשמח ולהרקיד רבים ולשמור לא רק על "הקנקן" אלא גם על מה שיש בתוכו, על התרבות והמורשת על ההמשכיות והמחויבות.

ברכה לאורח ההרקדה, אין מתאים מחברנו מושיקו הלוי לייצג את היפה והיצירתי, המשלב ישן וחדש, מזרח ומערב בריקודי העם - ברוך תהיה מושיקו, ברוך הכישרונות.

ריקודי העם של היום, לא היו אפשריים בלי ריקודי

מימין: נורית, מושיקו, רוויטל, זהבה, אורלי ובמרכז קרן

דן רונן מברך

רונן עתיק

גיליון 86 | מאי 2012

רוקדים, שמחים ובחברה נהנים

רוקדים ושמחים

מושיקו מוביל את המעגל

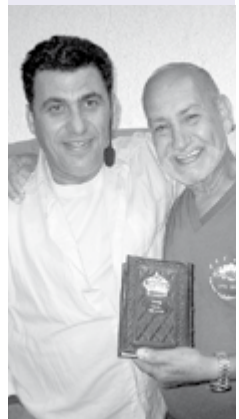
יותר, אף כי לא תמיד זה בדיוק מה שהיה; געגוע לחברה טובה יותר, חברה כפי שיכולה היתה להיות כפי שכתב **אריק איינשטיין** (הלחן **יהודה פוליקר**): "זה לא בדיוק געגוע / סתם נעים להיזכר, לא כל כך רוצה להתעמק מדוע / זה בא ונמוג מהר".

נמשיך ותמשיכו לשמור על הרוח שמחת החיים והשורשים לאור שירה של **לאה נאור** (לחן **נורית הירש**) "גחלים": "הרוח נושבת קרירה / אנחנו עדיין סביב למדורה מנסים להדליק את האש / במה שיש".

תודה ל**אבנר נעים** השומר על הישן והיפה, ברכתנו שתמשיך לשאת את הלפיד של שמירת מורשת הריקודים, ריקודי-עם ישראלים.

חפשי בארצנו" חזון לחזור ולהיות עם נורמאלי ככל העמים השוכן על אדמתו.

"עם שאין לו ריקודי-עם אינו עם" (**גורית קדמון**). הריקודים היום הם מצרך בידור ופנאי-חברתי לרבים בחברה הצרכנית של היום; ובכל זאת עדיין רבים רוקדים "ריקודים של פעם" ושומרים על האווירה של שמחת חיים שהביאו עמם הריקודים. חשוב מאד לשמור ולשמר את המורשת הישראלית שלנו, לא במובן של "נוסטוס" (ביוניתי) - הרצון לחזרה לעבר, בדרך כלל בגלל אכזבות מההווה וחשש מהעתיד, אלא יותר במובן של געגוע, למה שקשה לנו להגדיר - והוא "המשהו הישראלי" שביסודו געגוע לימים שבמבט לאחור נראים לנו יפים

מושיקו ואבנר

ברכה כנה היא מצווה, ריקוד וניגון - הם מצוות; "היה תמיד בשמחה" - היא מצוות המצוות, החסידיים ואנו הרוקדים מאמינים - "על ידי השמחה נצא מכל הצרות".

מאיה גבע

וגם ההורה ההיא עם ה"היי"

עבודתו ככוריאוגרף מצליח הביאה אותו ליצור כוריאוגרפיות ללהקות בחו"ל דוגמת "נייט אוף דה דאנס" ("סולטן אוף דה דאנס") בטורקיה, והלהקה הלאומית של פולין "מזובשה".

בתפקידו העיקרי ככוריאוגרף, הפיק שלמה אירועי מחול שונים כמו פסטיבל הזמר הים תיכוני לטלויזיה, כוריאוגרף במופע המרכזי של "פעמוני היובל" שציין יובל למדינה, בימוי ערבי יום העצמאות בכיכר רבין זו השנה השלישית, ניהול אומנותי של אירוע הבית הפתוח בבית הנשיא בסוכות, טקס הדלקת המשואות בהר הרצל בשנת 2010, ובקיצור, אינו נח ולא פוסק מעשיית המחול על גווניה.

העיסוק במחול עממי הביא אותו לשתף פעולה עם אומנים שונים כמו **יהורם גאון, דודו פישר, יזהר כהן, אבי טולדנו, עפרה חזה, ננסי ברנדס, צדי צרפתי, אילנית, אהוד מנור, איל גולן, אביהו מדינה, עינת שרוף, טוביה צפיר** והרשימה ארוכה.

בד בבד לעיסו-קך ככוריאוגרף להקות ומפיק אירועי מחול, אתה עוסק גם ביצירה עממית - ריקודי עם. ספר לי על זה.

"נכון. סיימתי את האולפן להכשרת מדריכים לריקודי עם ובנוסף ללהקות המחול חיברתי ריקודי עם שונים. מי שעודד אותי לכך הוא **יואב אשריאל** שקיבל בברכה את הסגנון המיוחד והחדשני שלי בריקודי המעגל והזוגות".
ריקודי העם של **שלמה ממן** הפכו לפופולריים ביותר ביניהם: 'בלדה למעין', 'שירי לי כנרת', 'גוונים', 'שמרי לי על המנגינה', 'בשקט כמעט בסוד' ועוד רבים וטובים שנרקדים עד היום בחוגים.

דרך שיר

מי לא מכיר את **שלמה ממן**? האיש והיצירה, הכוריאוגרף הוותיק והמנהל האומנותי של פסטיבל כרמיאל ומפיק מופעי מחול שונים. ניסיתי להבין מקרוב את עבודתו של אחד האנשים היצירתיים בתחום המחול הישראלי. מאיפה הכל התחיל?

"ההתחלה שלי היא כמובן מהשורשים, מהבית בו גדלתי בטבריה עם השירים והמזמורים של בית אבא. בעצם דרך השירים גיליתי את המחול והצטרפתי ללהקות המחול העירוניות בטבריה. אחר כך רקדתי בלהקת המחול 'ענבל' וב'להקת כרמון'."

חיידק המחול כבש אותי ובער בעצמותי. הוא רקד והופיע באירוויזיון עם השירים שייצגו את ישראל - "הורה" ו"חי". הוא הקים להקת מחול בטכניון, באוניברסיטת באר שבע, חיפה ותל אביב. בנוסף, היו לו להקות בקרית מלאכי, בקרית שמונה, ברמלה, פ"ת, בקעת הירדן, חולון, רחובות, טבריה וכרמיאל, להקת מחול ייצוגית של חיל האוויר ולהקת פיקוד גדנ"ע. אולם לא רק להקות מחול היו לו, כי אם גם בתי ספר למחול, שם התמחו הרקדנים בטכניקה וסגנון. ברבות הימים הפכו לרקדנים מקצועיים בלהקות נחשבות כמו בת דור, ענבל, בת שבע וכו'.

שלמה כבש את הארץ מקרית שמונה ועד באר שבע, אבל כשאני מצלצלת לקבוע פגישה, מסתבר שהוא בטורקיה.

"הרצון שלי מתמקד בהחדרת הסגנון הישראלי שהלך קצת לאיבוד... אני עובד עם הלהקות הללו ולוקח את הרקדנים כדי לנסות ולהחדיר בהם את הרוח הישראלית. לא רק הבלט וההיפ-הופ כי אם את ההורה, שירי ארץ ישראל היפה והנשכחת עם המחול המיוחד להם."

להקת ענבל באולם אולימפיה בפרז

להקת ענבל

רונקזים

גיליון 86 | מאי 2012

בנים מריקודי העם שלך הפכו ל"נכסי צאן ברזל" בתרבות המחול הישראלי העממי. האם יש קשר בין ריקודי העם לבין המחול של הלהקות?

"האחד מפרה את השני. ריקודי העם מבטאים את הסגנון המיוחד לישראלים, סגנון שהורכב מעדות ועליות שונות שהגיעו למדינה. כל האלמנטים הללו באים לידי ביטוי בריקוד, בין אם זה ריקודי עם ובין אם זה להקת מחול שמייצגת עם זה. ההבדל היחידי הוא שבלהקות אפשר ליצור כוראוגרפיה בכל אורך שתוצאה עם מגוון רחב של תנועות ומבנים; לעומת ריקוד העם שצריך להיות בנוי בפשטות בצמצום תנועתי ומבנה מחזורי של כל חלק מהריקוד כדי להקל על הרוקדים".

ומה דעתך על ריבוי ה"יצירה" של ריקודי עם כיום?

"אצלנו, בריקודי העם, כמעט כל אדם שרוקד גם מחבר ריקודים. אבל זה לא כך בתחומים אחרים, הרי לא כל אחד שאוהב ספרים יהיה סופר, לא כל אחד שאוהב ציורים יהיה צייר ולא כל מי שאוהב לשיר בציבור מחבר שירים, אבל בריקודי עם כל אחד שרוקד יכול להיות מחבר ריקודים. זה שאנשים יודעים לספור את מקצב המוסיקה ו'להלביש' לזה צעדות, זה עדיין לא אומר שהם יודעים לחבר ריקוד".

מה צריך כדי לחבר ריקוד טוב?

"לריקוד טוב צריך להיות רעיון, תוכן, מה שנקרא 'סיפור מאחורי הריקוד'. על-מנת לתת לרוקד חוויה ועומק, ולא סתם גיבוב צעדים, צריך שאר רוח וכשרון יצירתי".

אם כך אולי יש צורך להגביל את ה"יצירה"?

"לדעתי אין צורך להגביל יצירה מכל סוג שהיא. מה שכן, חבל שיש אנשים שעושים זאת ללא כשרון, בשלות ויכולות. שירים טובים הולכים לאיבוד כי מישהו שאינו כשרוני חיבר להם ריקוד. ריקוד לא מוצלח הוא ריקוד שחיברו אותו מבלי להבין את תוכנו של השיר או עומקו של הלחן וכוונת המלחין והמשורר".

שובה של ההורה

מה מעסיק אותך כעת? חדשות אחרונות?

"כמנהל להקת הסטודנטים של אוניברסיטת ת"א מזה כ-30 שנה רשמנו סיבוב הופעות מוצלח בקהילות היהודיות בברזיל, והשתתפנו במופע הוקרה לזכרה של הזמרת יפה ירקוני שהתקיים בתיאטרון הקאמרי. כעת אני עובד עם להקת 'הדרים' רחובות ועם הלהקות העירוניות באשקלון ועפולה".

כיצד החל הקשר עם הלהקה באשקלון?

"בעבר עבדתי עם הלהקות באשקלון במשך 16 שנים. הקשר המחודש שלי עם הלהקה באשקלון נוצר בטקס פתיחת חגיגות העצמאות בהר הרצל והוחלט להקים את הלהקות מחדש. הלהקות כבר הספיקו להופיע בבית הנשיא, בפסטיבל כרמיאל, פסטיבל 'עין יהודית' ואירועים נוספים בעיר אשקלון".

סגירת מעגל?

"כשאני פוגש רקדנים שרקדו אצלי בעבר בהורה אשקלון וכעת מביאים את ילדיהם ללהקת האפרוחים זו אכן תחושה של סגירת מעגל עבורי".

ההורה חוזרת?

"הרצון שלי מתמקד בהחדרת הסגנון הישראלי שהלך קצת לאיבוד. כיום בלהקות ייצוגיות רבות מושם דגש על לימוד טכניקה בסיסית של בלט קלאסי. הדבר טוב וחשוב היות שהוא משפר את ביצועי הרקדנים, אולם חסרה הייחודיות המאפיינת את הלך הרוח הישראלי; כוונתי לסגנון המחול המבטא את שורשינו. אני עובד עם הלהקות הללו ולוקח את הרקדנים כדי לנסות ולהחדיר בהם את הרוח הישראלית. לא רק הבלט וההיפ-הופ כי אם את ההורה, שירי ארץ ישראל היפה והנשכחת עם המחול המיוחד להם.

עם שמעון פרס

עם אבי טולדנו

עם עופרה חזה וצדי צרפתי במופע "פעמוני יובל"

רוקדים
גיליון 86 | מאי 2012

כרות השיר "הורה" עם אבי טולדנו והרקדנים המלווים

החשיבות של המוסיקה, יוצרים את התמונה המושלמת שאנו רואים בהפקות שלו. השורשים הטמונים בו בשירה ובמוסיקה באים לידי ביטוי ומשתלבים באהבת המחול שלו אותה הוא מנחיל לאחרים בלהקות המחול ודרך הריקוד העממי.

עם ננסי ברנדס והמלווים של השיר "הורה"

עם אבי טולדנו באורוויזיון

הפקה מוסיקלית מקצועית

שלמה ממך משקיע. לא רק בלהקות, בתנועה, ובריבוד העממי כי אם גם במוסיקה המתלווה למחול. הוא מנהל את הנושא המוסיקלי ברצינות רבה ומשקיע מכספו וזמנו לשם כך. שלמה מפיק עריכות מקצועיות באולפן הקלטות עם זמרים מקצועיים המבצעים את השירים באופן שונה מהביצוע המקורי על מנת שיתאים לריקודי עם. לעיתים שלמה מבקש שיכתבו לו מוסיקה מיוחדת אם למטרות ריקודי עם ואם להופעה כזו או אחרת. הוא מקליט נגנים זמרים, תזמורת שלימה ועיבוד מוסיקלי. בינתיים הפיק שלושה דיסקים של מוסיקה לריקודי עם ועוד היד נטויה. כשאני מסתכלת על פועלו לאורך השנים אין לי ספק שמדובר באהבה גדולה. כי ככה זה כשעושים משהו בכישרון גדול ובמסירות בלתי נלאית. הדיק בתנועה,

ככה זה כשעושים משהו בכישרון גדול ובמסירות בלתי נלאית. הדיק בתנועה, החשיבות של המוסיקה, יוצרים את התמונה המושלמת שאנו רואים בהפקות שלו.

מכתבים

מכתבים

מכתבים

מכתבים

מכתבים

נצה יקרה.

אני בטוח ברצונו של כל מדריך לעשות את המאכסימום הניתן למען הרוקדים שלו. לו היית עומדת למשך 10 דקות לצידו של ה"מרקיד" (אני מעדיף את המונח "מדריך"), היית שומעת במו אוזנייך איך הבקשות (והדרישות) הינן מגוונות וסותרות האחת את השנייה. חבל שהזוג עזב אך בלתי ניתן לרצות את כולם כאשר הרצונות סותרים זה את זה.

ירון מישר

מזגנים מקפויאים

ברצוני להתריע על המזגנים המקפויאים בחלק מההרקדות. אני נאלצתי להחליף חוג כי הקור היה בלתי נסבל. השיחה עם המרקיד לא הועילה. ברצוני להבהיר: אני מתלבשת היטב ורוקדת רוב הזמן ובכ"ז המזגן מפריע כשהוא בטמפרטורה כ"כ נמוכה. במוצ"ש האחרון הייתה הרקדת מימונה בראשל"צ. אחד הגברים (לגברים חם בבדרך כלל) סיפר לי שניגש למרקיד כי שמע מכמה אנשים שהמזגן חזק מדי. בקשתו לא נענתה והוא ובת זוגתו נאלצו לעזוב. אני סבורה שהמרקידים צריכים לגלות מעט גמישות! לא ראיתי אנשים שהזיעו והתנגבו כאשר המזגן חלש יותר, ואין שום סיבה להכניס אנשים ל"פריזר".

בברכה

נצה עמרם, פתח תקוה

נורית מלמד

הומייה שלי

“גדול כוחו של הריקוד שהוא מרומם את האדם טפח מעל האדמה”

הרב אהרן מקארלין

יולדתי ב-1966 בירושלים, דור שני למדריכי ריקודים בארץ. חונכתי וגדלתי על אהבת הריקוד בכלל ואהבה לארץ ישראל בפרט.

אמנות תמיד הייתה ועדיין מהווה חלק משמעותי בחיי, בין אם מדובר באמנות של הגוף כגון: ספורט, תנועה לגיל הרך, ובין אם מדובר באמנות הנפש כמו רייקי, פרחי באך וצילום.

לריקודי עם הגעתי דרך אמי היקרה, **מלכה מלמד**, שריקודי עם תמיד היו אהבת חייה ולחם חוקה. את אותה אהבה וחיבור לריקודים היא העבירה אליי והשרישה בי.

ריקודי העם הם אורח חיים בשבילי ואהבה גדולה מאוד בחיי. בשנים האחרונות כחלק מאהבתי לריקודי העם התחלתי לחבר ריקודים בנושאים ומקצבים שונים. אותם ריקודים שעשיתי מחברים אותי חיבור ישיר לארץ ישראל ולשורשיה.

בתהליך חיבור הריקוד קורה דבר קסום בעיניי: תוכן המילים הוא שמקנה לי את הרגש והדחף לחבר צעדים וצעדות, וברגע שאני מתחברת גם למנגינה, נוצרת הרמוניה של יצירתיות המתפרצת מתוכי. ומשם, הלב והרגליים מובילים ליצירה חדשה שבאה מן הלב.

כשאני מחברת ריקוד, אני רוצה לנגוע בלב של כל אחד מהרוקדים. אני מקווה שכמו שאני מתחברת למילים, ללחן ולתנועה, כך גם הרוקדים, כשירקדו את הריקוד ירגישו מה חיבר אותי לאותו שיר ומאותו מקום יתחברו לריקוד.”

הומיה

“השיר ‘הומייה שלי’ הוא שיר שמשקף תקווה, ציפייה, כמיהה ואהבה מאוד גדולה. כששמעתי את השיר לראשונה הלחן ליטף את נשמתו והמילים נכנסו לליבי. זה היה הרגע שבו הרגשתי צורך לחבר ריקוד לשיר קסום זה.

כולי תקווה שהריקוד יגיע לכל רבבות הרוקדים בארץ ובעולם, לכל מעגל שיחבר ויתחבר לריקודי עם ישראליים שורשיים שזו משאת נפשי. כוחו של הריקוד מאוד גדול.”

הריקוד השתתף בתחרות המחול העממי בכרמיאל 2011.

ביצוע: יואב יצחק
מילים: אלי קפה
לחן: עממי יווני

15-16 צעדה תימנית מהירה ברגל ימין, תוך פנייה ימינה (הפנים למ"מ).

17-10 למ"מ: שלושה צעדים החל בשמאל; פניית ציר על שמאל שמאלה.

21-24 כלפי ח"מ: שתי פסיעות החל בימין (2); בקצב כפול: 3/4 סיבוב ימינה בשלושה מעדים מהירים החל בימין ושהייה. מסיימים עם הפנים נכ"ש.

25-28 שמאל לפנים; ימין לפנים תוך פניה שמאלה (הפנים למ"מ); שמאל בשיכול מאחורי ימין ימינה; במהירות כפולה: ימין ימינה, שמאל בשיכול לפני ימין ימינה.

29-30 במהירות כפולה: ניתור על שמאל שמאלה ופתיחת ימין ימינה; שמאל בשיכול מאחורי ימין.

31-32 ימין ימינה תוך חצי סיבוב ימינה (הגב למ"מ); שמאל שמאלה נכ"ש ומשלימים את הסיבוב ימינה על רגל שמאל כציר.

צורת הקבוצה: מעגל

מבנה הריקוד: בית 1 שלושה חלקים וקטע מעבר

משקל: 4/4

חלק א': אחיזה רגילה, הפנים למ"מ

4-1 פתיחה בימין ימינה; שיכול בשמאל מאחורי ימין;

פתיחה בימין ימינה; שיכול בשמאל לפנים.

6-5 צעדת חילוף מהירה הצידה ברגל ימין ימינה (מהירות כפולה).

8-7 העברת משקל מהירה לשמאל ולימין (1); עלייה על שמאל שמאלה.

9-10 שיכול בימין מאחורי שמאל; פסיעה בשמאל שמאלה ופנייה שמאלה

11-12 (כתף ימין למרכז) כפיפה ברגל ימין לפנים (תוך כפיפת גו לפנים; חזרה לשמאל מאחור

14-13 שתי פסיעות לאחור על ק"מ החל בימין.

ריקודים

גיליון 86 | מאי 2012

- 6-5 העברת משקל לאחור לימין; לפנים לשמאל (דעסה).
 8-7 תמיכת אצבעות ימין על יד שמאל; ימין ימינה.
 10-9 שיכול בשמאל לפני ימין; ימין מאחור.
 12-11 סיבוב שמאלה שתי פסיעות החל בשמאל.
 14-13 פתיחה בשמאל שמאלה; שיכול בימין לפני שמאל;
 16-15 שמאל במקום מאחור; ימין לאחור כלפי ח"מ בהדגשה.
 32-17 כמו 16-1 ברגליים וצדדים נגדיים.

בסוף הריקוד, בסופו של חלק ג', במקום כפיפה לאחור פונים לאחור-שמאלה לכיוון ח"מ עם הידיים למעלה.

- 36-33 הפנים נכ"ש: שלושה צעדים החל בימין על קו מעגל תוך פניה ימינה לאחור; תמיכת אצבעות שמאל ע"י ימין (הגב למ"מ).
 40-37 כמו 36-33 ברגליים נגדיות, ללא תמיכת אצבעות ימין. מסיימים פנים למ"מ
 44-41 כפיפה לפנים ולאחור בימין.
 88-45 כמו 1-44 (רק בפעם הראשונה של הריקוד).

קטע מעבר:

- 2-1 הפנים למ"מ, במהירות כפולה: ימין ימינה; שיכול בשמאל מאחורי ימין; ימין ימינה; שיכול בשמאל לפני ימין.
 4-3 פניה ימינה ו-4 צעדים מהירים על קו המעגל כשהצעדים בימין על כריות האצבעות.

חלק ב' (פזמון):

- 2-1 עמידה עורפית כתף שמאל למרכז מעגל: תמיכת אצבעות ימין בשיכול לפני שמאל; ל תמיכת אצבעות ימין כלפי ח"מ.
 4-3 צעדה תימנית מהירה בימין לאחור תוך חצי סיבוב שמאלה כך שכתף שמאל למ"מ.
 8-5 כמו 1-4 ברגליים וצדדים נגדיים, אך מסיימים עם הפנים למ"מ.
 10-9 כלפי פנים המעגל: פסיעה בימין; אצבעות תמיכת אצבעות שמאל לפנים תוך הפניית שמאל למרכז; כמו 9-10 החל בשמאל.
 16-13 צעדת כפיפה עמוקה לאחור בימין; צעדת חילוף לפנים למרכז מעגל במהירות כפולה..
 18-17 העברת משקל לשמאל ולימין.
 20-19 תנועה ימינה בקצב כפול: שיכול בשמאל מאחורי ימין; ימין ימינה; שמאל בשיכול לפני ימין; שהייה.
 24-21 כמו 17-20 ברגליים וצדדים נגדיים.
 28-25 פנייה שמאלה: העברת משקל לשמאל שמאלה כלפי ח"מ; ימין במקום; סיבוב שלם ימינה בשתי פסיעות: שמאל וימין מסיימים עם כתף שמאל כלפי ח"מ.
 32-29 צעדת כפיפה בשמאל לפנים; צעדה תימנית מהירה לאחור בשמאל
 64-33 כמו 1-32 כלפי ח"מ.

חלק ג': הפנים למ"מ

- 4-1 פסיעה בימין ימינה; שיכול בשמאל מאחורי ימין; ימין ימינה; שיכול בשמאל לפנים.

הומייה

הרוח היא שלי אבל כמו שלך
 בתוך כנפיה היא נוצרת את סודה
 לאוהבי פריחה תביא ניחוח
 ולאחר תיקח התקווה
 אך לביתי תביא רק אהבה

אני ממתין עכשיו לרוח מסתורית
 שתאסוף את השברים מתוך חדרי
 כמו סערה שלא אחסום בכוח
 זו הסופה ממנה לא אברח
 זו רוח סתיו שמביאה שלווה

הומייה, הומייה כוחותייך גברו
 מה יפית הומייה, את שבריך אספו
 הערב רד היא נחה לה שם גבעה
 ואיש גם לא ידע את דרך מסעה
 היא ממתנה לאות כדי לנוע
 לצאת לעיר ולרקד סביבה
 אך לביתי תביא רק אהבה

הומייה, הומייה.....
 הומיה שלי